

CIEKAWOŚĆ W
POZNAWANIU
ŚWIATA

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do geografii. Geografia w zakresie podstawowym, III etap edukacyjny

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna

Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji:

Procesy zewnętrzne i ich rola w modelowaniu rzeźby powierzchni Ziemi.

Klasa I

(2 godziny lekcyjne)

Cel

a) Wskazanie prawidłowości w zakresie funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Uczeń:

- wyjaśnia rolę procesów zewnętrznych modelujących powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja);
- omawia skutki rzeźbotwórczej działalności rzek, wiatru, lodowców, lądolodu i mórz oraz wietrzenia.

Metody/Techniki/Formy pracy

Praca równym frontem, w grupie, rybi szkielet, stoliki eksperckie, ranking ważności, dyskusja, giełda pomysłów.

Środki dydaktyczne

dostęp do Internetu (animacje ze scholaris), ości do rybiego szkieletu.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna

(pierwsza lekcja)

Nauczyciel informuje uczniów o sposobie pracy na lekcji – mapowanie pojęć, stoliki eksperckie (uczniowie w grupie wykonują te same czynności w ciągu 10 min, następnie po utworzeniu nowych grup prezentują wykonane w swojej grupie prace. Nauczyciel kontroluje poprawność notatek wykonywanych przez pozostałych uczniów w grupie) oraz czas wykonywania poszczególnych czynności. Następnie, stosując giełdę pomysłów, wyjaśnia co uczniowie rozumieją pod pojęciem procesy zewnętrzne.

Nauczyciel: narysuj rybi szkielet, w górnej części na ościach wpisz, które procesy modelują powierzchnię Ziemi (działalność: morza, lodowców górskich, rzek, wiatru, wietrzenie), podziel na pięć grup, każda grupa otrzymuje jedną ość.

Uczniowie w grupach uzupełniają ość wpisując, jakie formy powstają w wyniku przypisanego grupie procesu; po prawej wpisują, czy jest to efekt niszczącej, czy budującej działalności danego procesu.

Faza zasadnicza

(druga lekcja)

Uczniowie pracują w grupach eksperckich (5-osobowych), rozwiązując zadania, czas – 10 min. Następnie Nauczyciel dzieli uczniów na grupy tak, aby w każdej grupie był jeden ekspert od swojego tematu (każdy ekspert ma 2,5 min na prezentację swojego tematu).

Nauczyciel: zapisz pytania wspólne dla każdej grupy i przydziel zadania.

Pytania wspólne dla wszystkich grup zadaniowych/eksperckich:

1. Poszukajcie animacji wyjaśniającej proces przypisany Waszej grupie.
2. Wyjaśnijcie, na czym polega dany proces i jakie są jego rodzaje.
3. Opiszcie efekty tego procesu.
4. Wyjaśnijcie, w jakich regionach świata procesy te zachodzą intensywnie i dlaczego.

Wykonajcie zadania według poniższej instrukcji, czas pracy 10 min.

Zadania dla grup:

Grupa 1. Jesteście specjalistami od wyjaśnienia procesów krasowych.

Grupa 2. Jesteście specjalistami od wpływu działalności rzek na ukształtowanie powierzchni Ziemi.

Grupa 3. Jesteście specjalistami od opisu wpływu działalności lodowców na ukształtowanie powierzchni Ziemi.

Grupa 4. Jesteście specjalistami od wyjaśnienia wpływu działalności morza na zarys linii brzegowej.

Grupa 5. Jesteście specjalistami od wyjaśnienia wpływu działalności wiatru na powierzchnię lądów.

Eksperci wracają do swoich grup i tworzą ranking trójkątny zapisując, które informacje według grupy są:

najważniejsze: należy je zapamiętać, są przydatne w życiu codziennym i które umiejętności będą przydatne w ciągu roku szkolnego, ważne, ale jeszcze powinny być ćwiczone na kolejnych lekcjach.

Czas pracy 5 min.

Faza podsumowująca

Każda grupa prezentuje swój ranking (2 min).

Nauczyciel: przypomnij, co to jest wietrzenie i w których regionach jest najintensywniejsze; powinna wystąpić dyskusja, dlaczego tak się dzieje i czy można temu zaradzić.

Komentarz metodyczny

Można stworzyć karty pracy dla rankingu ważności dla grup. Praca w grupie wzmacnia integrację klasy, w której są uczniowie ze SPE, można ucznia z dysgrafią przydzielić do pracy z Internetem, np. szukanie animacji. Na tej lekcji można wykorzystać, jako sposób oceniania, ocenę koleżeńską.

Kompetencje w zakresie

czytania i pisania, językowe, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, cyfrowe, osobiste, społeczne.